

PRÀCTICA JURIDICA DE LES SOCIETATS MERCANTILS DE CAPITAL

Trimestre: Primer

Crèdits: 4 ECTS

Llengua de docència: Castellà

Coordinador de l'assignatura: José Ramón Salelles Climent

Dades de contacte:

Correu electrònic: ramon.salelles@upf.edu

Telèfon contacte UPF: 93 542 25 74

Horari de tutoria: dimecres de 13 a 14 hores, despatx 40139.

Professors:

DE LA MATA VIADER, Fernando, Advocat, Soci, *Cortés, Abogados*, fdelamata@cortes-abogados.com

FOZ GIRALT, Xavier, Advocat, Soci, *Roca Junyent*, x.foz@rocajunyent.com.

GELI FERNÁNDEZ-PEÑAFLO, Eduardo, Advocat, Soci, *Uría Menéndez*, eduardo.geli@uria.com.

MARISTANY RIVERO, Jordi, Advocat, Soci, *Maristany*, j.maristany@maristany.com.

SALELLES CLIMENT, José Ramón, Catedràtic de Dret mercantil. ramon.salelles@upf.edu.

SÁNCHEZ SOLÉ, Sergi, Advocat, Soci, *Garrigues*, sergio.sanchez.sole@garrigues.com.

1.-PRESENTACIÓ DE L'ASSIGNATURA

Les raons que fan particularment interessant l'estudi del Dret de les Societats Mercantils de Capital per a l'exercici de l'advocacia estan estretament relacionades amb la seva importància per a la pràctica. El Dret de les Societats Mercantils de Capital constitueix una matèria sobre la que, de forma rellevant, es projecta l'assessorament i la pràctica jurídica en l'àmbit del dret privat. De fet, els problemes relatius a la constitució i el funcionament de les societats mercantils, com ara el tractament dels conflictes entre socis, les modificacions estatutàries, la responsabilitat dels administradors, o la impugnació d'acords socials, per fer referència a alguns dels exemples més característics, són part important de la tasca de qui exerceix l'advocacia assessorant en matèries civils i mercantils. D'aquesta rellevància per a la pràctica es expressió la freqüent consideració dels conflictes que sorgeixen al voltant d'aquest règim pels jutges mercantils, amb competències específiques sobre aquesta matèria.

D'altra banda, l'estreta connexió del Dret de les Societats Mercantils de Capital amb l'estatut de l'empresa i de l'empresari, fa que qui pensi en l'exercici de la professió d'advocat en matèries relatives a aquest estatut, com és el cas del Dret Tributari o del Dret

laboral i també del Dret penal, hagi de tractar amb problemes relatius i relacionats amb el règim de les societats de capital. En aquest sentit, l'estudi del Dret de Societats és indispensable per al tractament a la pràctica de qüestions fiscals i laborals i també ara, cada vegada amb més intensitat, de caràcter penal, com resulta del sentit de les recents reformes legals.

Els estudiants del Màster Universitari en Advocacia son graduats en Dret i, en conseqüència ja han fet estudis sobre la matèria que constitueix objecte d'aquesta assignatura. Aquesta formació en les institucions principals del règim jurídic ha de ser considerada per tal d'evitar innecessàries reiteracions. Es tracta doncs d'oferir als estudiants una formació que, amb consideració d'un nivell bàsic de coneixements, estigui orientada pel tipus de problemes que a la pràctica es plantegen en les societats de capital. Aquest plantejament es el que resulta més adient per la finalitat que es persegueix amb el Màster. El perfil del professorat, amb àmplia experiència en l'assessorament professional de certa complexitat dels socis i de les societats de capital, i en la docència universitària, esta determinat per aquesta orientació.

D'aquesta manera, tota la docència de l'assignatura s'estructura al voltant de la consideració de casos i problemes significatius del Dret de les Societats Mercantils de Capital, per a examinar el règim jurídic i aprofundir en la seva comprensió i en la consideració de las seves implicacions. Es tracta doncs de que la tasca del estudiant sigui semblant a la que es pròpia de l'advocat, que ha de donar resposta a les diferents necessitats relacionades amb la constitució i funcionament de les societats de capital. Es fomentarà el desenvolupament d'habilitats específiques relacionades amb aquesta tasca, particularment en el que representa de ponderació de diverses alternatives i de fonamentació, mitjançant la correcta argumentació, de les solucions possibles.

En les circumstàncies actuals la docència serà no presencial, mitjançant videoconferència. En la videoconferència s'examinaran els casos prèviament distribuïts pels diferents professors. Tot i les limitacions davant les quals ens trobem, es fomentarà la participació en temps real i la discussió sobre les qüestions que es plantegen en el cas. Resulta, per això, de forma ara encara més evident la importància del treball previ per part dels estudiants en la preparació dels casos per a la seva discussió a classe.

2.-CLASSES I CONTINGUT

Les classes tenen per objecte la consideració dels aspectes més rellevants del règim jurídic del Dret de les Societats Mercantils de Capital, tenint en compte la freqüència amb la que a la pràctica son objecte de controvèrsia, així com per la seva centralitat per a la comprensió i aplicació d'aquest règim.

A cada classe correspon un tema; s'haurà posat a disposició dels estudiants amb antelació un cas que haurà de ser estudiat i discutit a la classe.

Sessió (1): Escripura de constitució, estatuts de la societat i contractes entre socis.

Sessió (2): Integritat del capital, aportacions i prestacions accessòries.

Sessió (3): Negocis sobre les accions i participacions.

Sessió (4): Restriccions a la transmissibilitat d'accions i participacions.

Sessió (5): Constitució i funcionament de la junta general.

Sessió (6): Impugnació d'acords socials.

Sessió (7): Estatut dels administradors: nomenament, retribució i responsabilitat. El consell d'administració.

Sessió (8): Operacions de capital: augment i reducció.

Sessió (9): Modificacions estructurals. Estudi d'una fusió.

Sessió (10): Formulació i aprovació de comptes anuals. L'aplicació del resultat.

Sessió (11): Separació i exclusió de socis.

Sessió (12): Dissolució i liquidació de la societat.

Distribució de les classes, horari i professors

Sessió	data	horari	professorat
1	30.9	16.30 a 18.30	Salelles
2	7.10	16.30 a 18.30	Salelles
3	28.10	16.30 a 18.30	Geli
4	11.11	18.30 a 20.30	Maristany
5	13.11	16.30 a 18.30	Maristany
6	20.11	14.30 a 16.30	De la Mata
7	25.11	14.30 a 16.30	Salelles
8	26.11	16.30 a 18.30	Sánchez
9	2.12	14.30 a 16.30	Foz
10	04.12	14.30 a 16.30	Salelles
11	09.12	16.30 a 18.30	Salelles
12	10.12	14.30 a 16.30	Salelles

3.-COMPETÈNCIES QUE S'HAN D'ASSOLIR

Tenint en compte l'orientació pràctica del curs, i tot i les circumstàncies actuals, les competències que s'han d'assolir son les següents:

- (1) Disseny de les regles societàries per a prevenir l'existència de conflictes i l'elaboració de criteris adients per al seu tractament.
- (2) Identificació dels problemes que de forma recurrent es produeixen a la pràctica en relació amb el funcionament de les societats de capital i valoració de les seves implicacions jurídiques.
- (3) Aplicació del règim jurídic rellevant als conflictes que es produeixen a les societats de capital.
- (4) Identificació de tècniques adients per a la composició i tractament dels interessos concurrents en relació amb una societat de capital, i de les circumstàncies societàries que s'han de tenir em compte.
- (5) Desenvolupament d'estratègies per a la millor defensa de l'interès societari considerat en cada cas.
- (6) Desenvolupament d'habilitats relacionades amb l'exposició d'arguments en defensa d'un particular interès.

4.-AVALUACIÓ DE CONEIXEMENTS

L'assignatura s'avaluarà mitjançant la realització d'una prova final tipus test, amb preguntes d'opció múltiple, amb una única resposta correcta, sobre la matèria que ha estat objecte de les diferents classes. Cada errada penalitzarà amb 0.25 punts.

Per les circumstàncies de no presencialitat en què es farà l'examen, s'assumeix que és possible la consulta de materials i textos legals que s'han utilitzat per la preparació de les classes.

A la valoració final de l'assignatura es tindrà en compte la participació dels estudiants a classe.

Els estudiants, que no hagin superat l'examen, realitzaran un examen de recuperació amb el mateix format i criteris de correcció que l'examen final.

5.-BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

De manera consistent amb l'esmentada importància del Dret de les Societats Mercantils de Capital, la bibliografia és molt extensa. Com s'ha dit, s'assumeix el coneixement bàsic de la matèria propi de manuals i cursos de Dret mercantil, que són referències valuoses per a la preparació de l'assignatura. Interessa més bé fer referència ara a una bibliografia més específicament referida al Dret de les Societats Mercantils de Capital, destacant obres particulars en relació amb les sessions del curs, que poden contribuir a la preparació dels diferents casos. S'inclouen algunes obres de referència més generals sobre el Dret de Societats, pel seu indubtable valor per a la comprensió i aplicació del règim jurídic.

5.1 Bibliografia bàsica

ALONSO UREBA, A., y otros, (coord.), *Derecho de sociedades anónimas*, 3 vols., Civitas, Madrid, 1991-1994.

ARROYO, I., EMBID, J. M. y GÓRRIZ, C., (coords.) *Comentarios a la Ley de Sociedades Anónimas*, Tecnos, Madrid, 2009.

-*Comentarios a la Ley de Sociedades de Responsabilidad Limitada*, 2ª ed., Tecnos, Madrid, 2009.

BERCOVITZ, A., (coord.), *La sociedad de responsabilidad limitada*, 2ª ed., Aranzadi, Pamplona, 2006

BERCOVITZ, A., (dir.), *Sociedades mercantiles*, Aranzadi, Pamplona, 2018.

DE EIZAGUIRRE, J. Mª., *Derecho de sociedades*, Civitas, Madrid, 2001.

FERNÁNDEZ DE LA GÁNDARA: *Derecho de sociedades*, volúmenes I y II, Tirant lo Blanch, Valencia 2010.

GIRÓN, J., *Derecho de Sociedades*, Madrid, 1976.

JUSTE, J., (coord.), *Comentario de la reforma del régimen de las sociedades de capital en materia de gobierno corporativo (ley 31/2014)*, Civitas, Thomson-Reuters, Cizur Menor, 2015.

NIETO, U., EMBID, J. M., dirs., *Estudios de Derecho de sociedades*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2019.

- PAZ-ARES, C., "Comentario de los artículos 1665 a 1708" en PAZ-ARES, C., DÍEZ PICAZO, L., BERCOVITZ, R. y SALVADOR, P., (dirs.) *Comentario del Código Civil*, t. II, Madrid, 1991, p. 1299 y ss.
- PRENDES, P. y otros (dirs.), *Tratado de Sociedades de capital*, Aranzadi, Pamplona, 2017.
- RODRIGUEZ ARTIGAS, F., ESTEBAN VELASCO, G., y SANCHEZ ALVAREZ, M., (dirs.), *Estudios sobre Derecho de Sociedades. Liber Amicorum Profesor Luis Fernández de la Gándara*, Aranzadi, Pamplona, 2016.
- ROJO, A., y BELTRÁN, E., (dirs.), *Comentario a la ley de Sociedades de Capital*, Civitas Madrid, 2011.
- SÁNCHEZ CALERO, F., (dir.), *Comentarios a la Ley de Sociedades Anónimas*, Edersa, Madrid (diferentes volúmenes y años).
- URÍA, R., MENÉNDEZ, A. y OLIVENCIA, M., (dirs.) *Comentario al régimen legal de las sociedades mercantiles*, Civitas, Madrid (diferentes volúmenes y años).
- VALPUESTA, E., *Comentarios a la ley de sociedades de capital*, Bosch, Barcelona, 2018.

5.2 Bibliografía per temes

- CABANAS, R., *Conflictos entre socios en la disolución y liquidación de sociedades. Cuestiones problemáticas en la práctica judicial y registral reciente*, Aferré, 2020.
- COHEN, A. y GONZALEZ FERNÁNDEZ, M. B., (dirs.), *Derecho de sociedades. Cuestiones sobre órganos sociales*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2019.
- COHEN, A. y GONZALEZ FERNÁNDEZ, M. B., (dirs.), *Derecho de sociedades. Los derechos del socio*. Tirant lo Blanch, Valencia, 2020.
- DE LA CÁMARA, M., *El capital social en la sociedad anónima, su aumento y disminución*, Madrid, 1996.
- DIAZ MORENO, A., VAZQUEZ, J. C., (dir.), *Estudios sobre la responsabilidad de los administradores de las sociedades de capital*, Aranzadi, Pamplona, 2018.
- EMBED, J. M., *Introducción al Derecho de los grupos de sociedades*, Comares, Granada, 2016.
- EMBED, J. M. y EMPARANZA, A. (dir.), *Las nuevas obligaciones de los administradores en el gobierno corporativo de las sociedades de capital*, Marcial Pons, Madrid, 2016.
- FERNÁNDEZ DEL POZO, L., *La aplicación de resultados en las sociedades mercantiles (estudio especial del artículo 213 de la Ley de Sociedades Anónimas)*, Civitas, Madrid, 1997.
- FERNÁNDEZ DEL POZO, L., *La paralización de los órganos sociales en las sociedades de capital. Estudio de sus remedios societarios y una propuesta de reforma*. Marcial Pons, Madrid, 2018.
- FARRANDO, I., *El derecho de separación del socio en la Ley de Sociedades Anónimas y en la Ley de Sociedades de Responsabilidad Limitada*, Civitas, Madrid, 1998.
- FUENTES, M., *El presidente de la junta general de las sociedades de capital*, Aranzadi, Cizur Menor, 2020.
- GIMENO-BAYON, R. y GARRIDO, L., (dirs.), *Órganos de la sociedad de capital*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2008.
- JUSTE, J., *Los derechos de minoría en la sociedad anónima*, Aranzadi, Pamplona, 1995.
- JUSTE, J. y ESPÍN, C., (dirs.), *Estudios sobre los órganos de las sociedades de capital*, Aranzadi, Cizur Menor, 2017.
- PAZ-ARES, C., *¿Derecho común o derecho especial de grupos? Esa es la cuestión*, Thomson Reuters Aranzadi, Cizur Menor, 2018.
- PERDICES, A., *Cláusulas restrictivas de la transmisión de acciones y participaciones*, Civitas, Madrid, 1997.

RODRÍGUEZ ARTIGAS, F., (coord.), *Modificaciones estructurales de las sociedades mercantiles*, Civitas, Madrid, 2009.

RODRÍGUEZ ARTIGAS, F., y otros (dir.), *Junta general y consejo de administración en la sociedad cotizada*, Thomson Reuters Aranzadi, Cizur Menor, 2016.

RODRÍGUEZ ARTIGAS, F., y otros (dir.), *El nuevo régimen de impugnación de los acuerdos sociales de las sociedades de capital*, Colegio Notarial de Madrid, Madrid, 2015.

ROJO, A., y BELTRÁN, E., (dirs.), *La responsabilidad de los administradores de las sociedades mercantiles*, 4ª ed., Tirant lo Blanch, Valencia, 2011.

ROJO, A., y BELTRÁN, E., (dirs.), *La liquidación de las sociedades mercantiles*, 3ª ed., Tirant lo Blanch, Valencia, 2016.

SÁNCHEZ ANDRÉS, A., *El derecho de suscripción preferente del accionista*, Civitas, Madrid, 1974.

SÁNCHEZ CALERO, F., *La junta general en las sociedades de capital*, Civitas, Madrid, 2007.

-*Los administradores en las sociedades de capital*, 2ª ed., Civitas, Madrid, 2007.